

1904-12-06

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Johanne Christine Larsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Astrid Warberg tog i 1878 i Odense præliminæreksamen, og læreren eller lederen på dette sted var kaptajn. Det må være ham, hun nu opsøgte igen. Det vides ikke, hvem personen som Astrid og Johanne drak Madeira med på Erikshåb var.

Afsendersted:

København Ø, Rosenvej 2

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adressen er skrevet øverst s. 1

Modtagersted:

Mass., Brookline, 54 Coolidge Str.

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuerten

Omtalte personer:

Ellen Beck

Jørgen -, Erikshaab

Alfred Goldschmidt

Ernst Goldschmidt

Henriette Goldschmidt

Johanne Goldschmidt

Johannes V. Jensen

Adolph Larsen

Alhed Larsen

Andreas Larsen

Jeppé Andreas Larsen

Johan Larsen

Johannes Larsen

Marie Larsen

Vilhelmine Larsen

Christine Mackie

William Mackie

Christian Mogensen

Otto Emil Paludan

- Petersen Bøgebjerg

Ellen Sawyer

Anna Syberg
Fritz Syberg
Hempel Syberg
Laura Warberg

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0285

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra et medlem af Warberg-
familien

DOKUMENTINDHOLD

Astrid Warberg-Goldschmidt og Johanne Goldschmidt har været på rejse. Først tog de til Kerteminde, hvor Alhed bød på dejlig mad i det yndige hus. Adolph Larsen deltog, og Johanne sang om aftenen. Der var besøg af Dr. Petersen med frue, og de tog kvinder besøgte både Johanne Larsens forældre og Syberg-familien. De var også på tur til Lundsgårdsklinten og Hverringskoven.

Den følgende dag skulle Christine/Uglen afsted til sanatoriet, og hun var trist.

Astrid besøgte i Odense Hempel Syberg og sin "kursuskaptajn", som pralede af hende. Hun fik taget fotos af sig selv og sender dem. Turen gik videre til Erikshåb, hvor Paludan havde frisket sin stue meget op, og hvor de to følte sig velkomne. Forpagter Mogensen kom på besøg. Astrid og Johanne drak Madeira den halve nat.

På hjemturen var de til koncert i Odense og i København til en vild "Jødesammenkomst" i anledning af Ernst Goldschmidts fødselsdag. Astrid og Alfred var til koncert med Leopold Rosenfeldt, som de også skulle holde jul hos.

Det er trist og ensomt for Astrid, når Alfred rejser hver mandag morgen.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

Frøken Johanne Warberg

[Doktor WC. Mackie]

54 Coolidge Str.

Brookline

Mass.

U.S.A.

[På kuvertens bagside:]

A Goldschmidt

Rosenvej 2 III

Kjøbenhavn Ø.

Denmark

[Poststempel]

[I brevet:]

Rosenvej 2, 3 Kbh Ø.

Tirsdag Aften 6te Dec 1904.

Kære lille Junge! Du skriver i Dag, at hvis mine Breve nu udeblev, så vilde Du savne dem meget – og nu har jeg snydt Dig 2 Gange – forrige Mandag sendte jeg kun et lille lumpent Kort – jeg havde Hastværk til Rejsen – og

sidste Mandag var jeg på Erikshåb. Derovre fik jeg et langt godt Brev – og i Dag til Morgen fik jeg ogsaa ét – og for dem begge takker jeg meget. – Du kan ellers tro, at Fyensturen var brilliant – skønt den egentlig blev meget kortere, end jeg oprindelig havde tænkt mig. Sagen var nemlig, at jeg tog Johanne Goldschmidt med – jeg havde saadan Lyst til, at hun skulde se Stederne derovre – og hun var da ogsaa vildt begejstret på hele Turen. Hør så: Det var en Torsdag, at vi omsider blev udrustede – og mødtes Kl ½ 1 på Hovedbanen – og Vejret var så venligt at være strålende dejligt – rigtig Solskinsvejr, hvilket er sjældent nok nu om Dage. Et såre yndigt Syn mødte mig strax på Banegården – Johanne – høj og frisk og smilende ud af et overstadig godt Humør – og på hver Side af hende – begge [”begge” overstreget] vore respektive Mødre – den ene givende Formaninger – den anden ventende på ogsaa at give Formaninger – jeg siger Dig, at de så uhyre søde ud alle tre – så kom vi da af Sted – og for Resten gav ikke den ene den anden noget efter i Retning af godt Humør – og skønt det anstrengte vore Stemmer meget – så snakkede vi dog hele Vejen – lige til Odense. Da vi så kom over i det lille Kertemindetog, faldt vi mærkelig sammen og hvilte trætte lige til Kerteminde. Dèr modtog Las os og vi drog op – og ind i lyse, dejlige Stuer, hvor Be – gæstemild og glad – modtog os; ogsaa Ungerne udviste Begejstring, der steg uhyre, da vi kom frem med mange herlige Sager, der lå gemt i vore Kufferter.

Så kom vi ind og blev bænket ved et af B's bekendte bugnende Måltider: Der var varmt Revelsben – der var Sylte og Rødbeder – stribet Flæsk og Gåsefedt – og Æblesmør – og så mange dejlige Ting – og naturligvis små røde Snapse. Til disse sidste indfandt sig Agraren, der strax vandt Johannes Hjerte – ligesom han i Fjor (til min Glæde) vandt Alfreds. Ud på Aftenen spillede jeg mit lille udvidede Repertoire for dem, og fik Ros af Be. Og til sidst sang Johanne – og det gør hun dejligt. Om Fredagen var Dr Petersens dèr i Besøg, han er en kunstig lille Fyr – og Konen var ganske anderledes end i Sommer; jeg mener, at dengang kom der ikke mange Pip fra hende, men nu skal jeg love for, at hun pippede – (og mere var det da heller ikke.) Tillige så vi den Dag Marie og Uglen. Du ved vel at Uglens Lunger er angrebne, hun skal på Haslev Sanatorium.

Lørdag Aften var vi bedt med ned til Kunstnerens til Aften; forinden var vi en lille Mørkningsvisit ovre i Kærbyhus – Johanne og jeg – vi traf gamle Larsen, Fru L. Marie og Uglen; de var rasende søde – og der var lunt og hyggeligt.

Så gled vi hjem igen – pyntede os en Smule – og fulgtes så med Las og Be – i det ubeskriveligste Uføre – ganske bundløst – over Markerne ned til

Gården. I Guder! hvilken Skønhed i deres Stuer! det var jo sådan, at man blev helt stille derved.

Næste Dag var det Søndag; vi var om Formd. en herlig Tur i Klinten sammen med Agraren. Det var blidt og stille Gråvejr – Vand og Himmel gik i èt – og vi måtte stå meget længe oppe på den høje Klint og se ud over det altsammen. – Da vi kom hjem, havde Be Festmiddag til os - Kyllingesteg og fin Dessert. I Mørkningen kom Marie og Uglen og Agraren efter os alle til Tur – vi gik da allesammen – også de yndige Unger – omtrent helt op til Hverringe Skov. Solen var gået ned – men havde efterladt den mest storslåede røde Purpurhimmel – så vi måtte blive ved at vende os om – og Vandet farvedes med det fineste Rødt – pragtfuldt var det! oppe ved Hverringeskoven stod vi stille allesammen i Tusmørket og så ned over den lille By, der lå nok så fredeligt med det røde Skær fra Himlen henover sig – og Ungerne løb legende ind på Grønmarken – men der var så sært stille – og det var bleven temmelig mørkt; så kom de tilbage og stod ganske stille hos de voksne. Og så gik vi hjem.

Næste Formiddag rejste jeg med 11 Toget til Odense – Johanne blev til 3 Toget – jeg fulgtes derud med Uglen, denne fulgtes af Marie, Uglen skulde nemlig til Sanatoriet. Jeg var meget glad over, at det traf sig sådan med min samtidige Rejse, for jeg opmuntrede Uglen en hel Del – hun var naturligvis noget nedstemt. Vi gik på Konditori sammen og havde det rart og hyggeligt. – Så gik jeg et Par Besøg - til Onkel Syberg på Kontoret, og til min Kursuskaptajn – Konen tog imod mig og sendte mig lige ind i Skolestuen, der var myldrende fuld af Lømler og Lømmelinder, der alle – med megen Larm – rejste sig, da jeg kom ind. Kaptajnen blev synlig glad – sagde strax – med en bred Håndbevægelse – halvt præsenterende – det er Mesteren for alle de danske Stile, vi læser op! Og de gjorde jo store Øjne, og jeg lo naturligvis. Så tog Kaptajnen fra Bordet en lille Klatpapirsvugge [tegning], Du kender dem nok, og viste mig den – i Låget fandt jeg da – under slebet Glas - mit eget Grinebillede! Det var jo en stor Ære! uha – År ud År ind skal man sidde der og grine til Alverdens Lømler. – Så gik jeg op at blive fotograferet – og sender hermed 3 Billeder. Du skal have det ene og så vil jeg bede Dig give Ella og Mornine hver sit også. Det er jo en lille tarvelig Julegave, men i År kan det ikke blive til mere – vi er jo i en fornem Gæld, vød Du. (Fl[ulæseligt])

Nå, ved 5 Tiden mødte jeg med Johanne på Banegården og vi gled til Højrup, hvor Jørgen holdt efter os. Og vi kørte i buldrende Mørke – lidt Snuskregn --- og vild Jubel – til Erikshåb, hvor alle tre Indvånere modtog os – og velkommede os på det kraftigste – i godt Humør allesammen.

2)

Der var lyst og varmt og hyggeligt alle Vegne. Men helt imponeret blev jeg i Pallams Stue – der er kommen meget unikke Tapeter, der navnlig fremhæver de smukke Møbler på en ganske ejendommelig Måde – især det store Chatol tog sig ganske pragtfuld ud på den lyse Baggrund; og saa var det poleret op, så alle de små dejlige Indlægninger kom ordentlig til deres Ret – jeg forsikrer Dig det var en Nydelse af Rang at se på det gamle ærværdige Stykke. Vindues- og Dørkarme var malet hvide – også det så udmærket smukt ud. – Vi mærkede tydeligt – også dèr – at vi kom umådelig tilpas og var meget velkomne, og det gir sådan hyggelig Fornemmelse. De første Dage fulgte stille og roligt, man befandt sig i et stadigt Velvære – om Aftenerne spillede og sang vi henholdsvis den ene og den anden. Og om Dagene gik vi herlige Ture – én Formiddag på Orene, fulgt af Forp Mogensen, der tilfældig stødte til på Vejen, han var gudskelov i helt fornuftig Lune – jeg lider ikke, når han er altfor vittig. – Den sidste Aften (Onsdag) var det så kedeligt, at da J. skulde med 6 Toget til Spilletime i Fåborg; og netop da de havde bedt Mogensen til fin Aften på os ForpM. havde Guitaren med og sang alle sine Viser, jeg måtte sidde og puffe til Johanne hele Tiden for at få hende til at le – af Viserne gjorde hun det ikke. Senere sang Johanne. Kl 11 gik de – netop som da J. ankom. Han indbød os til at se sin Stue – vi sagde da Godnat nede og drog – feststemte (effera "effera" overstreget op i d[ulæseligt] J's Stue. En go Flaske dry Madeira samt 3 små blanke Glas (jeg forklarede Joh. at de blev vadsket henne i Vandfadet mellem hvert Sold) og så dryssedes et Væld af Cigaretter ud over Bordet – og så soldede vi og sludrede og røg til Klokken blev umådelig mange – over 2. Def. fulgte os ned - og i Sovekammeret fortsatte Sluddereren endnu længe – så hvis det havde været Sommer, havde det været højlys Dag for længe siden. En uhyre vellykket Aften. Vi måtte (desværre) op 7 næste Morgen. Tog nemlig af Sted med ½ 11 Toget. Jeg mindedes vor Rejse for 6 År siden – vi skulde høre Leonard Bonvick. Denne Gang bumlede vi for at høre Ellen-Beckaften. Vi var noget triste ved Afrejsen begge to – og slet ikke glade over igen at skulde stampe i den beskidte og usunde By. - Begge Mødre modtog på Banegården – og vi traskede hurtigt af Sted med hver sin. Mor sagde Farvel strax – jeg måtte klæde om i susende Galop og så påen igen. Ellen Beck var dejlig at høre selv om man også var nogen forsviret. Næste Dag gik jeg til Frokost hos Mor og berettede om min Rejse. Og næste Dag igen var nu i Lørdags. Lørdagen er en hel lille Fest for os – så kommer nemlig Alfred hjem. Denne Gang havde vi desværre det Uheld, at vi skulde til Johannes

Fødselsdag – der var stort Selskab. Uha, jeg var så ked af det – og kunde dårligt nyde alle de brave Mennesker – mest Ernsts Kunstner venner – alle meget søde og flinke. Vi var 22; og til sidst nåede Stemningen det Punkt, der er karakteristisk for alle Jødesammenkomster – de hylede sang – slog på Tromme – hvinede – hoppede – sprang – dansede – klappede - - - - frembragte en ulidelig Støj. Vi var først hjemme Kl 3. Og så kan Du tænke Dig – Alfred var tilsagt at møde i Forretningen Kl 9 næste Morgen!! Vi skrev da naturligvis, at han først kom Kl 10 – men det var da lumpent alligevel - er jo Søndag – og den eneste Dag vi har sammen. Sovet ud fik han jo ikke engang. Han kom først hjem Kl ½ 12 – og Kl 12 ½ gik vi til Middag hos Mor – sammen med de to andre Sæt. Der var dejlig hyggeligt – og vi var der nogle gode Timer. Saa gik vi til Palækonzert, hvor (jeg for 2den Gang) vi hørte Leop. Rosenfeldts nyeste: "Henrik & Else" for Solo – Kor og Orkester. Det er meget smukt – Onkel Leopold måtte – skønt nødig – frem fra sin Pille og bukke, sådan klappede de. Så gik vi hjem og meget tidlig i Seng; Mandag sov vi (trætte som vi var) over os, nåede ikke at drikke Kaffe – og jeg nåede ikke at følge Alfr. til Skibet, som jeg altid plejer, og det var meget trist – ja, Du aner ikke, hvor disse Mandag Morgener er melankolske – enten det nu er når jeg har fulgt Alfred – og kommer hjem til et halmørkt – iskoldt Hus – og så uendelig tomt – eller som denne Mandagmorgen, når Alfr. løber fra det hele – ud i de mørke, våde Gader med alle de søvnige Lygter, mens jeg bliver ene tilbage – frysende og ensom uha ha! En grulig Måde at være gift på – jeg glæder mig snart ligefrem til at komme til Malmø! Og hver Gang varer det flere Dage, inden jeg kommer til Hægterne. Sørgmodighed var da alene Grunden til, at jeg ikke skrev til Dig i Går – og nu må jeg hellere vente til i Morgen – så får Du det vist lige til Jul; men ved Du hvad – jeg kan skam ikke ønske glædelig Jul allerede nu – så sender jeg hellere et lille extra Kort på Søndag – det når Jer nok. Vi er bedt til Leop. Rosenfeldt Juleaften – det er nok en Ære for os; vi går dog først til Mor, sammen med de andre. Det er nemlig kl 5 ½ det andet først c 9 ½. Det kan nu blive ganske morsomt – de siger, det er uhyrefestligt – en Masse Musik. De er der altid Juleaften (Goldschmidterne). Pallam har bedt mig besørge en Bog til Dig – nu håber jeg Du bliver glad for Dronning Gåsefod – jeg besørger den sendt i Morgen – hvis den ikke findes så tager jeg Joh. V Jensen: Nye Himmerlandshist. At Du ved, det er fra Pallam.

Tusind kærlige Hilsner til Eder begge to - og allesammen
Dis.

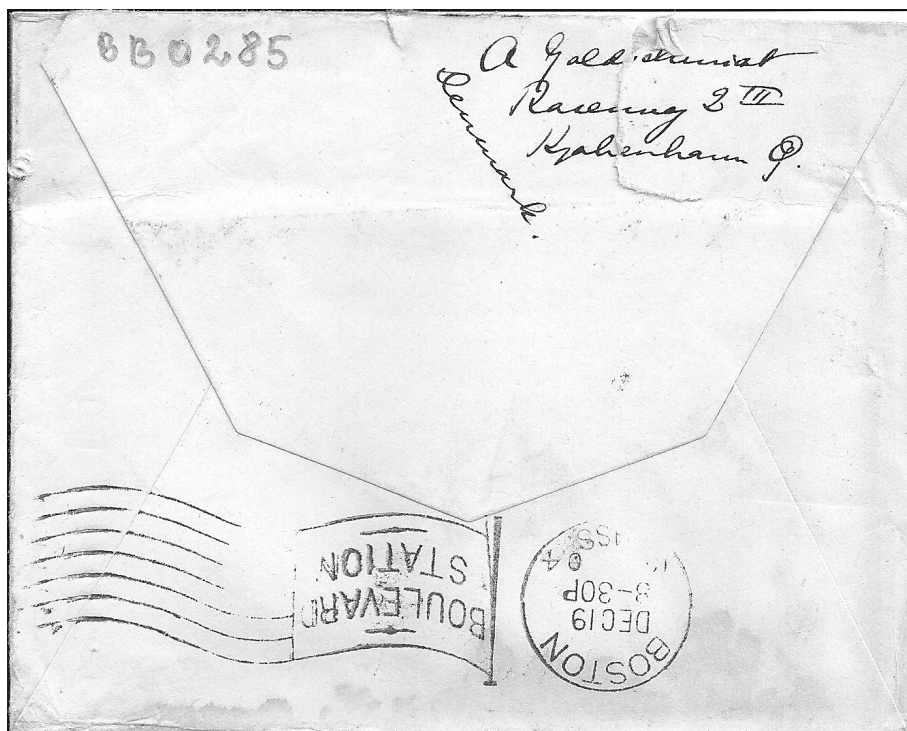
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Rosenag 2³ Hylle P.

Tirsdag aften 6te Dec 1801.

Kære lille pige! Du skriver i Dag, at hvis
mine Breve nu indlees, så vilde du saame den
meget - og nu har jeg omgætt dig 2 Gange - første
Mandag sendte jeg kun et lille trængsel Kort - og havde
Hastværk til Rejen - og sidste Mandag var jeg på
Erikskøb. Derovre fik jeg et langt godt Brev - og i
Dag til Morgen fik jeg også et - og for dem begge
takker jeg meget. - Du kan eller tro, at D. punktum
var brilliant - skønt den egentlig blev meget mørk, end
jeg oprindelig havde tænkt mig. Sagen var nemlig
den, at jeg tog Johanne Goldschmidt med - og
havde sådan Lyst til, at hun skulde se Alderne
derovre - og hun var da også vidt begejstret
på hele Turen. Men så: Det var en Torsdag, at
vi omider blev indtrængt - og midt på 1/2
på Kongebanen - og Lyset var så menligt at
være strålende Daglej - rigtig Solaktensmeget,
hvilket er spildent nok om de Dage. Et såre
gudt Lys midt i mig staa på Banegården -
Johanne - tog af frisk og smilende ind af et overbød.
Jeg stundt - og på hver Side af hende - begge
paa respektive Hædre - den ene levende
Domaninger - den anden menende på også
at give Domaninger - og siger dig, at de så
ihvæde sigde ind alle Bre! - Så kom vi da af

BB0285

Vi jkte på kontoret sammen og havde det
rart og hyggeligt. -- På jkte op til Per Berge
til Onkel Søren på Kontoret og til min
Nursusbogstavn -- Konen tog imod mig og sendte
mig lige ind i Skolestuen der var udfyldt med
fjeld af Spuler og Spinnelinder, det alle
med mig en Larm -- rejsk i, da jeg kom
ind. Kapteinen blev meget glad og
sagde skov -- med en bred Håndklæppe
-- halvt præsentierende -- det er mærken
for alle de danske Skole, vi leder op! Og
de gjorde jo store Gode og jo lo naturligt.
På det Kapteinen fra Bønder en lille
Klappapirsmitte, der hender dem nok -- og
viske mig den -- i Sagen fandt jo da under
skel 9 lar mit gult Grimefillede! Det
var jo en stor Ose! -- hvad -- er det er
ind skal man ikke der og grime til
al verdens Spuler? -- På jkte op at
blive fagpapere -- og sender hermed
3 Billeder. Du skal have det ene og to vil
jeg bede dig give alle og marine hver sit
ged. Det er jo en lille skarvelig fuge, og
men i år kan det ikke blive til mere
-- vi er jo i en fornuftig Gæld, ved Du. (Fogel)

Vi, ved 5 Tiden midt og med
Johanne på Bøngården og i jkte
til Kjøper, hvor Jørgen skaldt efter
os. Og vi kjøbe i huldrende bryllup
lidt Smøkket -- og vilde fjeld
til Givskald, hvor alle tre Tjenerne
madde os -- og velkommede os på
det kraftigste -- i god Trumf allerede.

2/

Der var lyst og varmt og lygget alle Dage.
Men helt iaf overet blev vi i Pallads Stue
deres kommen meget smukke Tapeter, der
saavel frembæver de smukke Møbler på
en ganske ejendommelig Maade - især det
skone Chaise for en ganske pragtfuld ind-
på den lyse Baggrund. og så var det paalet
af, så alle de små dege Indlægninger blev
indvendigt til deres Ret - og foribner sig det
var en Bydel af Raad af se på det
gamle sønderlig - Skydel. Vindues- og Dørkarne
var malet hvide - og det så indendat
smukt ud. - Vi mærkede hydeligt - og så der
at vi kom temmelig tilpas og var meget
velkomne, og det gik sådan hyggelig For-
nemmelse. De første Dage foretog sig alle og
roligt, man befandt sig i et bladt Velvære
om Aftenene spillede og sang vi i henholden
den ene og den anden. I den Dage gik vi
henlige Tur - en Formiddag på Dreue, fulgt
af Forp. Majoren der hilfældigt skøde
til på Dagen, han var ganske i sit fornuftige
Sind - og lider ikke, når han er alder
virkelig. Den sidste Aften (Aften) var det
vi bedelt at d. l. skulde med 6 Tøjet til
Spillekammer i Fåborg. og netop da de havde held
Omgængens til sin Aften på 20 Tøjt. havde
Gust. karene med og sang alle sine Viser,
og måske sidde og spille til, Johanne hele
Aften for at se bestede til at se - og de
selv og se til dem det hele. Senere sang Johanne.
de 11 gik de - netop som d. l. Aften. Han
indledt os til at se sin Stue - vi sagde da
Gust. nat med og drag - feststemt (efter
(Siddet var found planlagt) af i d. l. Stue.

plejer - og det var meget trist - ja, den
amer. tabte, hvor disse mandag morgener
er melankoliske - enden del sin og, når
jeg har fulgt Alfred - og kommer hjem til
et halvmånat - is holdt det - og så uendelig
font - eller som denne mandag morgen,
når alf. oplever fra det hele - ud i de
angste våge gader med alle de sprøjte
lygter, men jeg bliver ene tilbage -
frysende og ensom - uha ha! En
grund brødt at være gift på - og glæder
mig snart ligefrem til at komme til
Aralup! Og hver gang nærer det
flere dage, inden jeg kommer til
København. Forgivenhed var da alene
grunden til, at jeg ikke bliver til i
i går - og nu må jeg hellere være til
i morgen - så far den det mest lige
til gud, men ved den brød - og kan
skam ikke gøre glædeligt. Just
allerede nu - så sender jeg hellere
et lille ekstrakt på søndag - det nær
jeg nok. Der er det til Leop. Rosenfeldt
Juleaften - det er nok en the for os, i
giver dag først til hver, sammen med
de andre. Det er nemlig 1/2 5 1/2 - det andet
først c 9 1/2. Det kan nu blive ganske
knoresomt - de 2 1/2, det er islysefærligt
- en masse misser. De er der altid
juleaften (Guldskriverne). Pallaen har bedt
me om at gøre en bag til sig - nu tager jeg, den
bliver fad ved Brynning Gørelse - og bringer
den rundt i morgen - hvis den ikke plejer
så bager jeg Joh. Jensen; Nyg. Himmelberlands hilt.
At den med, det er fra Pallaen.
Tusind tak til alle, der
besøger os - og alle sammen des.